

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

חנוכה

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק טו

(תרגום הפשוט)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה
שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לזכות

החייל ב"צבאות השם" אסא משה שיחי'
ליום הולדתו השלישי לאויש"ט בש"ק פ' וישלח, ט"ז כסלו
ולתספורתו ביום טו"ב כסלו ה'תש"פ

ולזכות אחיו

החייל ב"צבאות השם" מאיר שלמה שיחי'

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' יהושע וזוגתו מרת בת' שיחיו

טי

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

חנוכה

ועוד ועיקר: להוסיף בלימוד והפצת פנימיות התורה (ותורה בכלל – ענינו של יעקב), שמן (רוזן דרוזין) שבתורה, באופן שמאיר „על פתח ביתו מבחוץ“⁷, „יפוצו מעינותיך חוצה“⁸, „עד דכליא רגלא דתרמודאי“⁷.

(משיחות ש"פ מקץ, שבת (ו') חנוכה, אדר"ח טבת תשנ"ב)

(7) שבת שם.
(8) משלי ה, טז.

א. השינוי בסדר שבין שלוש הנטייטיות הנמצאים בנוסח „הנרות הללו“

בנוסח של „הנרות הללו“ נאמרים שלושה ביטויי-לשון דומים: „הנרות הללו אנו מדליקין, על התשועות ועל הנסים ועל הנפלאות“¹. בסיום „הנרות הללו“ מוזכרים שוב שלושה ביטויים אלו, אך בסדר שונה:² „להודות ולהלל לשמך הגדול על נסידך ועל נפלאותיך ועל ישועותיך“
יש להבין, אם כן, מהי הסיבה לשינוי בסדר שלושת הביטויים הללו?

ב. נוסח „הנרות הללו“ כולל את כל הניסים של ימי החנוכה

מן העובדה שבנוסח „הנרות הללו“ אין נזכרים רק „נסידך“, אלא גם „נפלאותיך“ ו„ישועותיך“, רואים, שמצות הדלקת נר חנוכה איננה מהווה זכר רק³ לנס פך השמן, שהרי הוא איננו בבחינת „ישועות“, אלא לכלל סוגי הישועה שה' הראה בימים ההם בזמן הזה⁴, הנחלקים באופן כללי לשלושה סוגים (כפי שיוסבר בהמשך הדברים), ובתוך כל אחד מן הסוגים אנו מוצאים לשון רבים:

(5) מגילה ד, א. רמב"ם הל' מגילה פ"א ה"ג. טושו"ע אור"ח סתרפ"ז ס"א.
(6) נוסח „ועל הנסים“ דחנוכה.
(7) ברכות כו, ב. רמב"ם הל' תפלה פ"א ה"ז. טאו"ח ר"ס רלה. שו"ע אדה"ז אור"ח ר"ס פט.
(8) כי גם את"ל שיש חיוב משתה ושמה, וגם חיוב לעשות סעודה* – הרי אין החיוב דוקא בליל חנוכה.
(9) ובפרט שאם לא אמר ועל הנסים בתפלה או ברהמ"ז – אין מחזירין אותו (טושו"ע אור"ח סתרפ"ב ס"א. וראה שו"ת צ"צ שער המילואים ס"א).

(* ראה מודרכי הובא בדרכי משה אור"ח סתר"ע. ב"ח שם. יש"ש לבי"ק פ"ז סל"ז. ועוד. וראה בארוכה לקו"ש ח"ז ע' 142 ואילך.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!
האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

גה.

מהתגלות תורת חסידות חב"ד ע"י רבינו הזקן בי"ט כסלו הולך וניתוסף ביתר שאת וביתר עוז בכל שבעת הדורות דנשיאי תורת חסידות חב"ד, כולל ובמיוחד ע"י התייסדות ישיבת תומכי תמימים, חיילי בית דוד שיוצאים למלחמת בית דוד לנצח את אלה "אשר חרפו עקבות משיחך"¹, ולהביא בפועל ההתגלות דדוד מלכא משיחא², ובפרט בדורנו זה, שכבר נשלמו כל הענינים, וצריכים רק "לפתוח את העיניים" ולראות ש"הנה זה (המלך המשיח) בא"³.

* * *

מההוראות מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל:

כיון שנוסף לכך שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות, סוף הגלות, ודור הראשון של הגאולה, התחלת הגאולה, נמצאים אנו בימי סגולה השייכים להגאולה. יש להוסיף מיום ליום (כהוראת ימי חנוכה⁴ ש"מכאן ואילך מוסיף והולך"⁵) בהענינים המביאים את הגאולה בפועל ובגלוי.

ומהם:

חיזוק האמונה התשוקה והצפי' לביאת המשיח, עד כדי כך, שנרגש אצלו שכל זמן שמשיח צדקנו עדיין לא בא בפועל ובגלוי, ימיו חסרים, כדברי יעקב שאפילו מאה ושלושים שנה הם "מעט"⁶, כיון שעדיין לא באה הגאולה בפועל.

- (1) תהלים פט, נב.
- (2) ראה שיחת שמח"ת תרס"א – לקו"ד ח"ד תשפו, ב ואילך. סה"ש תש"ב ס"ע 141 ואילך.
- (3) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.
- (4) ובאופן של פעולה נמשכת גם לאחרי ימי חנוכה – שהרי "מעלין בקודש ו(עאכו"כ ש)אין מורידין" (שבת כא, ב).
- (5) שבת כא, ב. שו"ע או"ח סתרע"א ס"ב.
- (6) ויגש מז, ט.

לקוטי

ואכן, אנו מוצאים¹⁰, שאחת הדרכים להבעת זכרון והצל לה, הוא ע"י הדלקת נרות¹¹.

ג. הסיבה לשינוי בסדר שלושת הביטויים

זהו גם הסיבה בשינוי הסדר בשלושת הביטויים בנוסח הנרות הללו. בתחילת, הנרות הללו מדובר על שלושת סוגי הצלה והישועה, שעשית לאבותינו בימים ההם, ולפיכך הם נמנים בסדר זה: "על התשועות ועל הנסים ועל הנפלאות", כיון שכך היה סדר המאורעות. תחילה, "תשועות", אח"כ "נסים" ואח"כ "נפלאות".

לא כן בסיום, הנרות הללו. שם מדובר על האופן שבו יוצרים שלושת הסוגים אצלנו את ההרגשה של "להודות ולהלל לשמך הגדול". ובענין זה הסדר הוא שונה: הסוג "נסים" הוא הראשון המביא את האדם לענין ההודיה וההלל לה, אח"כ סוג ה"נפלאות" ורק לאח"כ סוג ה"תשועות", כפי שיובהר להלן.

ד. ההבדל המהותי בשלושת הביטויים

והביאור: ההבדל המהותי שבין תשועות, נסים ונפלאות:

כאשר מישוה מנהל מלחמה נגד אחר, שכוחותיו דומים (בהתחשבות בכמותם

(10) ראה סנהדרין לב, ב בתוד"ה קול. ובתרגום ירמיהו, י: דמשבחין בניהור בוצין.
וראה לקו"ש חט"ז ע' 534 (ובארוכה לקו"ש חכ"ה שיחה לחנוכה) ש"ל שהכונה ב"הדליקו נרות בחצרות קדשך" (נוסח ועל הנסים) היא לנרות של שמחה וכבוד השכינה – ע"ד נרות דשמחת בית השואבה בעזרת נשים (סוכה נא, א) ונרות ביהכניס (ברכות נג, א. טושו"ע ושו"ע אדה"ז או"ח סתר"י ס"ד) – שכל אלו אין מקומם בהיכל.
(11) ומה שקבעו לשבת על הנס דנצחון המלחמה כו' ע"י נרות – הוא בכדי שיוכלל גם הנס דפך.

חנוכה שיחות

ובאיכותם גם יחד¹²) לכוחות עצמו, עדיין זקוק הוא לישועת ה' כדי לנצח, שהרי לפי הטבע גובר פעם צד זה ופעם צד אחר. נצחון זה הוא באופן הנראה כענין טבעי ולא כנס שמעל לטבע, כי עפ"י הטבע יכול הוא לנצח את האחר.

נס הוא הצלה שלמעלה¹³ מן הטבע, בניגוד לחוקי המציאות הטבעית. לדוגמא: נצחון במלחמה, כאשר המנצח הוא הצד החלש בהרבה מן הצד המנוצח, כך שבדרך הטבע הוא איננו יכול לנצח. נצחון כזה הוא נס, למעלה מהטבע.

נפלאות הן תופעות הנקראות "פלא" אצל הרואה אותן. אין אלה נסים ברורים שאפשר למנותם כמאורעות בדרך הטבע, אלא הם מאורעות המובדלים ומפורשים¹⁴ מן המציאות הרגילה, ולכן נקראים הם "פלא" – ענין נפלא. כך מוצאים אנו לגבי גאולת אדמו"ר הזקן בי"ט כסלו, שהוא כותב עליה¹⁵: "הפליא... לעשות בארץ". גאולת י"ט כסלו נגרמה באמצעות שרים, והיתה קשורה להשתדלויות רבות, אך לא היו אלה מאורעות רגילים כלל וכלל, היה זה דבר פלאי – "הפליא"¹⁶.

(12) ראה פרש"י לך יד, ט.
(13) ראה פרש"י תוקת כא, ח.
(14) ראה פרש"י ורא"ת, יח. ולהעיר ממרז"ל (נדה לא, א) דעל סוג הנסים ש"אפילו בעל הנס אינו מכיר" בו נאמר (תהלים עב, יח), "עושה נפלאות לבדו". וראה לקמן הערה 16, 36.
(15) במכתבו הידוע – נדפס במגילת י"ט כסלו (קה"ת תשי"ב) ע' 22. ס' התולדות אדה"ז ע' ריח. ובכ"מ. וראה לעיל ע' 306 ואילך.
(16) עוד סוג יש לומר ב"נפלאות" – שהוא מופרש ומובדל גם מנסים, ע"ד משנ"ת (אוה"ת למיכה ע' תפ"ז) בפ"י, כימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות" שגם בערך נסים דיצי"מ הם נפלאות, ענין דנס בתוך נס (שבת צו, א. וש"ג), הקב"ה נסו של משה שהוא נסם של ישראל (ב"ר פנ"ט, ה. וראה שמור"י ס"פ בשלח), דנסים סתם יש להם אריוה בטבע, כמו נצחון המלחמה באופן דמסרת גבורים ביד חלשים, שהי' ע"י מלחמה

ה. בחנוכה היו שלושת סוגי ההצלה לפי הסדר: תשועות, נסים, ונפלאות

שלושת סוגי ההצלה וישועת ה' היו, בימים ההם" בימי חנוכה ולפי הסדר: תשועות, אח"כ ניסים ואח"כ נפלאות.

נצחון החשמונאים התחיל כבר בעירם מודיעין, ששם נמצאו מתתיהו ובניו. היוונים רצו להקריב שם, "דבר אחר" (חזיר), והחשמונאים עמדו מנגד וניצחום¹⁷.

כאן¹⁸ היתה ישועה, אך לא נס גלוי ולא פלא גלוי, כי במודיעין לא היה מספר רב של יוונים.

אח"כ ניהלו היהודים מלחמה נגד צבא רב

טבעית*¹; ונפלאות הם נסים שהם היפך הטבע לגמרי מבלי שום אחיזה בטבע (ראה שער האמונה פט"ו – ל, ב – אבל עצ"ע אם נחית שם לחילוק זה או רק לחילוק הכללי המלוכב בטבע או לא). וראה לעיל שם.

ובנס דפך השמן – אולי י"ל דתלו בשני הפירושים באופנו** (א) נתוסף כמות השמן (וכמו שמצינו באסוק דנס אלישע (מ"ב ד, ב ואילך)), וכן מפורש במדרש מעשה חנוכה. (אבל ראה ב"י תא"ח סי' עתר וט"ז וכו' – שלא הזכירו מדרש זה.) (ב) נשתנה איכות השמן ודלק לאט לאט. וראה לקמן הערה 26.

(17) יוסיפון פ"כ. (ראה ס' החשמונאים א קאפיטל ב – אבל לע"ע לא מצאתים מוזכרים בספרי פוסקי ישראל (מלבד פעם א' בס' בה"ג הל' סופרים – אף שנוכרו בסה"ד וכו'). מובא בס' מאור עינים, אבל ידוע היחס לספר זה, ואכ"מ.) (18) וכן כל הנצחונות בירושלים וכו' עד המלחמה הגדולה כו' – מגילת אנטיוכס (נדפסה בכמה סידורים ומחזורים דקהות ספרדיות, וקראו אותה כו') ומדרש חנוכה.

(* ובערך? נפלאות" – נק' זה נס המלוכב בטבע (ראה שער האמונה פט"ו (ל, א); ונסים שנעשו בדרך הטבע .. ונס דחנוכה ע"י מלחמה). וראה חזקוני מדרש"ל שבת כא. ב ט"ז או"ח סעתי"ד טק"ג.

ולהעיר מהאופנים במלחמה: (א) מלחמת מדין: החלצו גו' אנשים לצבא גו' וביחד עם זה, ולא נפקד ממנו איש: (מסות לא ג.ו. טס, חס). היינו מלחמה אבל נצחון שלא ע"פ טבע כלל (משא"כ בהמלחמות דחנוכה שנהרגו כו"כ מב"י); (ב) כיבוש יריחו ע"י יהושע, שלאחרי נפילת החומה באופן נסי שאינו מלוכב בטבע כלל – "ויעל העם גו' ויחרימו גו' לפי חרב" (יהושע ו, כ"ב). ואכ"מ.

** ראה לקו"ש חט"ו ע' 184 ואילך.

של יוונים ששלח אנטיוכוס¹⁹, רב בהרבה ממספר אנשי החיל היהודיים, והתרחש נס גלוי, שלמעלה מן הטבע: "מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים" – היהודים נצחו.

לאחר הנצחון במלחמה נכנסו החשמונאים לבית המקדש וגילו שאין שמן טהור להדלקת המנורה, כי היוונים טימאו את, "כל השמנים שבהיכל", עד שמצאו, "פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול"²⁰, וזה, אמנם, איננו נס גדול.

[ניתן אפילו לומר, אם יש מי שרוצה להתעקש על-כך, שהיה זה ענין טבעי, שהיוונים לא הבחינו²¹ בפך זה כדי לטמאו, ובמיוחד לפי דעת ה"תוספות"²², שיש לומר, "שהיה מונח בחותם בקרקע", דבר שאינו רגיל כלל, מה-עוד שהיה קיים לשכת השמנים²³, ששם לא עלה בדעת היוונים לחפש²⁴.

הסבר המבהיר את הוודאות בהטחן של השמן, ושהיוונים לא טמאו אותו ע"י, "היסט"].

אך עם זאת היה זה דבר פלא²⁵ – נפלאות²⁶: את כל השמנים טמאו היוונים, ורק פך יחיד זה היה מוסתר בקרקע ונשאר שלם, ללא נגיעה! (אחרי-כך ארע עוד נס²⁷, ששמן זה דלק שמונה ימים, וכן עוד ישועות ונפלאות).

(19) ראה מגילת אנטיוכס. מדרש חנוכה. ובכ"מ.

(20) שבת כא, ב.

(21) ראה רש"י שבת שם: בהצנע כו'.

(22) שבת שם ד"ה שה"ל.

(23) מדות פ"ה מ"ה.

(24) ראה ב"מ מב, א: כספים אין להם שמירה אלא בקרקע כו' והאידיא (לאחרי זמן שמואל) כו'.

(25) ובמאירי (שבת כא, ב) דלילה הראשונה מברכין על הגאולה ועל הודאת מציאת פך השמן. ובשערי אורה (ד"ה

כתיב כי אתה פ"י"ו) דניקח הנס שמצאו פך א' כו', עיי"ש.

(26) ולהפירוש דב, נפלאות" יש סוג שלמעלה מ, נסים", שאין להן אחיזה בטבע (ראה לעיל הערה 16) – י"ל, שהכוונה ב, נפלאות" היא להנס דפך השמן (ראה הערה הנ"ל).

(27) ומוכן שגם זה נכלל בנוסח, הנרות הללו" – והוא

באמרו, "נסים" (גלויים שלמעלה מהטבע) לשון רבים (כנ"ל

ומתגעגעים לגאולה האמיתית והשלימה.

וכיון שבנ"י עוסקים בלהט ("קאכן זיך") בביאת המשיח – הרי מובן, שבכל ענין מחפשים לכל לראש את השייכות עם "אחכה לו בכל יום שיבוא".

ובנדו"ד: בעמדנו בימי החנוכה – הגם שבחנוכה כלולים כו"כ ענינים – מדגישים לכל לראש את שייכותה עם הגאולה: סיבת היו"ט היא בשל נס פך השמן שאירע בקשר עם הדלקת המנורה בביהמ"ק, ואח"כ היתה חנוכת המקדש ע"י החשמונאים (פינו את היכלך וטהרו את מקדשך). הרי זה מזכיר ליהודי מיד, וזה מוסיף לו עוד יותר באחכה לו בכל יום שיבוא ובנין וחנוכת ביהמ"ק השלישי, והדלקת המנורה ע"י אהרן כהן גדול, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

. . . ועד"ז מובן גם בנוגע לפרשה שקוראים בשבת חנוכה זו: מיד

כשיהודי שומע וקולט בקריאת התורה את המילה "מקץ" – מתעורר הוא: אהא! זה מרמז על קץ הגלות, וקץ הימים וקץ הימין³, קץ הגאולה!

אח"כ כאשר הוא קורא ושומע את ההפטורה – "ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו"⁴ – הוא קולט מיד שהמדובר הוא אודות הגאולה העתידה!⁵

הקריאה אודות הנשיאים בכלל ואודות נשיא לשבט ראובן בפרט – מזכירה לו מיד שבגאולה האמיתית והשלימה יהיו כל הנשיאים, ואז יתגלה איך שבנ"י הם ה"בכור" דכל העולם כולו.

נר רביעי דחנוכה – מזכיר מיד את הגאולה הרביעית. הזמן בו תהי' שלימות גילוי אלקות בכל ד' רוחות העולם.

... ועד"ז איז אויך מובן בנוגע צו דער פרשה וועלכע מ'לייענט דעם שבת חנוכה: גלייך בשעת אַ איד הערט און דערהערט בקריאת התורה דעם וואָרט "מקץ" – כאַפּט ער זיך: אַהאַ! דאָס איז מרמז אויף דעם קץ הגלות, און קץ הימים און קץ הימין³, דער קץ הגאולה!

דערנאָך בשעת ער לייענט און הערט די הפטורה – "ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו"⁴ – דערהערט ער גלייך אַז דאָס רעדט זיך וועגן די גאולה העתידה!⁵

די קריאה וועגן די נשיאים בכלל און וועגן נשיא לשבט ראובן בפרט – דערמאָנט אים גלייך אַז מ'וועט האבן די אַלע נשיאים בגאולה האמיתית והשלימה, און דעמולט וועט נתגלה ווערן ווי אידן זיינען דער "בכור" פון כל העולם כולו.

נר רביעי חנוכה – דערמאָנט גלייך אויף דער גאולה הרביעית. ווען עס וועט זיין שלימות גילוי אלקות בכל ד' רוחות העולם.

(משיחות ש"פ מקץ, שבת חנוכה תנש"א)

(3) ראה אוה"ת ריש פרשתנו. לעיל ע' 15. וש"נ.

(4) זכר' ד, ב.

(5) מדרש – הובא בלקו"ת בהעלותך לד, סע"ב.

כאשר אדם שקוע בתוקף ("ליגט שטארק") בענין מסויים, הרי טבע בן אדם, שכאשר באים ענינים נוספים הוא מחפש ומוצא – לכל לראש – את הנקודה המשותפת עם הענין שבו הוא שקוע (אע"פ שיכולים להיות בזה עוד ענינים, וענינים עיקריים).

בנוגע לבני, ובפרט בסוף זמן הגלות (לאחרי שכלו כל הקיצין¹, וכ"ק מו"ח אדמו"ר העיד שכבר עשו תשובה וסיימו הכל) – "שקועים" הם ב"אחכה לו בכל יום שיבוא"², שבמשך כל היום (בכל יום) מחכים

ו. **הסדר בהודיה: „נסיד“, „נפלאותיך“, „ישועותיך“**

ובכן, בסדר זה – תשועות, ניסים ונפלאות – התרחשו המאורעות „בימים ההם“. בהודיה לה' הסדר הוא:

לכל לראש מודים ומהללים את ה' על „ניסים“, הניכרים בגלוי שהם באים מאת ה'.

אח"כ מתעמקים יותר ומבחינים במשמעותם האמיתית של כמה מאורעות, שהם „נפלאותיך“,

גם אם אמנם הרוצה לטעות יטעה – ויחשוב שאלה הם מאורעות בדרך הטבע, ומודים ומהללים את ה' עליהם.

ורק אחר-כך מגיעים להכרה שאפילו על „ישועותיך“, שאינם נס ואפילו לא נפלאות, אלא חוקי הטבע, צריך גם כן להודות ולהלל לה', כי „לה' הישועה“, גם הטבע עצמו הוא למעלה מן הטבע, ולפיכך צריכה גם ישועה להביא לידי הודיה והלל²⁸.

ז. **הנהגת בני ישראל היא הנהגה ניסית בלבוש הטבע**

לעומקו של ענין:

השפעת ה„חיות“, השפע האלוקי, ליהודים היא לכתחילה מבחינת האלוקות שלמעלה מן הטבע, אלא שהשפעה לובשת צורה של טבע. כלומר, בנוסף לכך שהנהגת הטבע בכלל היא הנהגה אלוקית, ולכן היא, באמיתתה, למעלה מן הטבע (כפי שהמושג „טבע“ מתפרש בעינינו), בכל זאת גם הטבע

וכמו שהוא בנוגע לתשועות ונפלאות. וק"ל. וראה הערה הקודמת.

ולמעיר ממאירי הנ"ל (וראה פר"ח או"ח סתע"ר) דס"ל דלילה הראשונה חנוכה לא שייך להגם של שמן שדלק ח' ימים.

(28) להעיר מיהל אור ע' קנדיה.

הזה הוא לגבי היהודים רק לבוש חיצוני להנהגה ניסית²⁹, שבה ה' מתנהג עם ישראל.

לפיכך, מי שיש לו עיניים „מאירות“, רואה את האמת, שכל זה הוא מלכתחילה ענין ניסי, כך שה„לבוש“ הטבעי אינו תופס אצלו שום מקום³⁰.

וכך הוסבר פעמים רבות³¹ פירושו של מאמר חז"ל³² „מאמין בחי עולמים וזורע“: חוקי הטבע (קיבעתו של ה' ש"זרע וקציר... לא ישבותו"³³), אינם מהווים אצל היהודים סיבה אמיתית לזריעה. הסיבה האמיתית לצמיחה, שבגינה הוא זורע, היא כיוון שהוא „מאמין בחי העולמים“.

ח. **דוקא הניסים המתלבשים בטבע; הם במקורם גבוהים ביותר**

מוסבר בתורת החסידות³⁴, שה„גבוה גבוה ביותר“ מתגלה דוקא ב„מטה-מטה ביותר“. כך גם לגבי הנסים: שורשם של הניסים המלובשים בטבע גבוה משורשם של הנסים הגלויים³⁵, ולטבע עצמו יש שורש גבוה עוד יותר³⁶.

(29) ראה המשך תער"ב פרק פח בסופו: דנשי" למטה .. ההנהגה עמהם אינו ע"פ טבע כ"א משם הוי' שלמעלה מהטבע ובוה יש ב' אופנים כו', עיי"ש.

(30) ראה בארוכה בכ"ז – לקו"ש חט"ז ע' 176 ואילך. וש"נ.

(31) לקו"ש ח"א [המתורגם] ע' 203. ע' 228. ח"ח ע' 295.

(32) ירושלמי* הובא בתוד"ה אמונת – שבת לא, א. מדרש תהלים מזמור יט. במדב"ר פי"ג, טז.

(33) נח ה, כב.

(34) ראה בארוכה שערי אורה ד"ה יביאו לבוש מלכות פי"ב ואילך. ובכ"מ.

(35) ראה תו"א מג"א צג, א. שם ג"ד, ק, א. וראה בארוכה ד"ה כימי צאתך תשל"ח.

(36) כמובן מהכלל הנ"ל דכל הגבוה ביותר כו'. ולהעיר,

(* במהר"ץ חיות (אמרי בינה סי' ב) – שבירושלמי לפנינו ליתא.

נסים גלויים נובעים מגילויים והשפעות אלוקיות, המוגבלות בתחום של „גילוי” – הנס מוכרח להיות גלוי.

נסים המלוכשים בטבע נובעים מאור והשפעה הנעלים מגילוי, ולכן מסתתרים הנסים בלבוש הטבע, אך בכל זאת, כיוון שה„לבוש” הוא באופן הנקרא „פלא” – „נפלאות” אצל המתבונן בהם, עד ש„נראה בחוש” שהם „רק למעלה מהטבע”³⁷, מובן שזהו אור שהוא בכל זאת במסגרת של גילוי.

רק ענין „התשועות”, המלוכש בטבע ממש נובע מ„עצמות” האלוקות, שאיננה בתחום של גילוי כלל, ומשום כך מתגלית הישועה, שלמעלה מהטבע, שבה מהקב”ה בעצמו,

דהנסיים שאין בעל הנס מכיר בנסו (שהם מלוכשים בטבע ממש – ראה יהל אור שם) – עליהם נאמר „עושה נפלאות לבדו” (נסמן לעיל הערה 14) – שנמשכים מבחי’ לבדו, עצמותו ומהותו ית’ (ראה יהל אור שם סק”ט. ובארוכה ד”ה כימי צאתך הנ”ל).

(37) לשון התו”א שם (ק, א. ועד”ז שם צג, רע”ד) – לענין נס פורים. וראה יהל אור שם.

באופן שנראה שזהו הטבע ממש³⁸. ואכן, זהו הסדר של שלושת הסוגים: „להודות ולהלל לשמך הגדול על נסיד ועל נפלאותיך ועל ישועותיך”:

תחילה מודים ומהללים³⁹ על עניינים הקשורים לגילוי, שמהם נובעים „נסיד”, אח”כ בקשר לאור שלמעלה מגילוי „ועל נפלאותיך”, ורק אח”כ מגיעים להודיה והלל „לשמך הגדול”⁴⁰ בעיקר ע”י „ישועותיך”.

(משיחת ש”פ מקץ. שבת חנוכה, תשכ”ד)

38) ולהעיר שני”ח זמנם משתקנע החמה – ענינם להאיר את החושך דוקא (תו”א סד”ה רני ושמיח. סד”ה נ”ח. שערי אורה סד”ה בכ”ה בכסלו. סוד ערה, ביג. ד”ה נ”ח תרמ”ג. ובכ”מ), בחי’ „הווי’ יגיה חשכי” (תו”א ושערי אורה ד”ה (כתבים) כי אתה נר).

וי”ל, שלכן בחר אדה”ז בנוסח (שמקדים „נסיד” ל„נפלאותיך” (ראה לעיל הערה 2), ובמילא – ש„נפלאות” הן לזמנה מנסים, ושייכות לטבע (כנ”ל סעיף ד”ו) – כי עיקר הענין דחנוכה הוא להאיר את (חושך) הטבע. (39) „ל’ שבת וגם לשון בחילו נרו כו’ הארה בבחי’ גילוי כו” (תו”א סד”ה בכ”ה בכסלו. ובכ”מ).

(40) ראה תו”א ר”פ שמות. תו”א ואה”ת שם.

לזכות

כ”ק אדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ מַלְךְ הַמְּשִׁיחַ

☞ ☞ ☞

ויהי שעי קיום הוראת

כ”ק אדמו”ר מלך המשיח (בשיחת ב’ ניסן ה’תשמ”ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק’,

שההכרזה תפעל ‘ביאת דוד מלכא משיחא’

☞ ☞ ☞

יחי אדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ מַלְךְ הַמְּשִׁיחַ לְעוֹלָם וָעֶד

הוספה
בשורת הגאולה

ט.

בשעת אַ מענטש ליגט שטאַרק אין אַ געוויסע זאַך, איז דער טבע בן אדם, אַז בשעת עס קומען נאָך זאַכן זוכט ער און געפינט – צום אַלעם ערשטן – די נקודה משותפת מיט דער זאַך אין וועלכער ער ליגט (אע”פ וואָס אין דעם קענען זיין נאָך ענינים, און ענינים עיקריים).

בנוגע צו אידן, ובפרט בסוף זמן הגלות (לאחרי וואָס כלו כל הקיצין¹, און כ”ק מו”ח אדמו”ר האָט מעיד געווען אַז מ’האָט שוין תשובה געטאַן און מ’האָט אַלץ פאַרענדיקט) – „ליגט מען” אין „אחכה לו בכל יום שיבוא”², אַז במשך כל היום (בכל יום) וואָרט מען און מ’בענקט נאָך דער גאולה האמיתית והשלימה.

און וויבאַלד אַז אידן קאָכן זיך אין ביאת המשיח – איז פאַרשטאַנדיק, אַז אין יעדער זאַך זוכט מען לכל לראש די שייכות מיט אחכה לו בכל יום שיבוא.

ובנדו”ד: שטייענדיק בימי החנוכה – איז הגם אַז חנוכה האָט אין זיך כו”כ ענינים – אונטערשטרייכט מען צום אַלעם ערשטן איר שייכות מיט דער גאולה: דער יו”ט קומט צוליב דעם נס פון פך השמן וואָס האָט פאַסירט בקשר מיט הדלקת המנורה אין ביהמ”ק, און דערנאָך איז געווען די חנוכה המקדש ע”י החשמונאים (פינו את היכלך וטהרו את מקדשך). דערמאָנט דאָס גלייך אַ אידן, און דאָס גיט ביי אים צו נאָכמער אין זיין אחכה לו בכל יום שיבוא און בנין וחנוכה ביהמ”ק השלישי, און הדלקת המנורה ע”י אהרן כהן גדול, בגאולה האמיתית והשלימה ע”י משיח צדקנו.

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) נוסח „אני מאמין” (נדפס בכמה סידורים) – ע”פ לשון הכתוב חבקוק ב, ג. פיה”מ להרמב”ם סנהדרין הקדמה לפרק חלק היסוד הי”ב.